INLEIDING

P. DE GROOT

Het is thans meer dan vijf jaren geleden, sinds veroveringszucht van het Duitse fascisme doem en verderf over ons land bracht.

Ons land, dat sinds een eeuw geen oorlog had gekend en tot de stille hoek van Europa behoorde, werd in de maalstroom der gebeurtenissen betrokken.

Het Nederlands volk was daar niet op voorbereid. Een achterlijke en reactionaire bourgeoisie en een in traditie en verstarring vastgelopen moderne arbeidersbeweging waren niet in staat tijdig de weerbaarheid van ons volk te organiseren.

Alleen de kleine communistische partij had het gevaar voorzien en doeltreffende maatregelen voor den afvoer gepropageerd. Maar zij was als een roepende in de woestijn.

Zo vonden de Hitler-troepen ons land en zij dachten een gemakkelijke prooi te hebben voor het zgn. nieuwe Europa.

Maar zij vergisten zich.

Langzaam maar zeker ontwaakte onze arbeidersklasse en wijst, onder het brengen van talloze offers, tenslotte de grote massa van het volk in het verzet tegen den vijand te leiden.

Zulke daden als de Februari-staking 1941 zullen als glorierijke bladzijden in de geschiedenis van ons volk blijven voortleven. Wij zijn er trots op, dat onze communistische partij met haar blad "De Waarheid" vanaf de eerste maanden der bezetting moedig de strijd aanbond tegen een overmachtige vijand en zich in de strijd nieuwe vrienden en bondgenoten verwierf.

De tijd der illegaliteit was een tijd van zware beproeving en veel leed, van veel laagheid, ook ais gevolg van de slechte opvoeding, die het volk van haar oude politieke leiders had ontvangen. Maar het was ook een tijd van heroïsme en grootheid van opofferingsgeest en ware vaderlandsliefde, die de illegaal strijdende nationale voorhoede ten toon spreidde.

In deze dagen pogen vooral zij, die in dien tijd verstek hebben laten gaan, of den nek voor den vijand gebogen hebben, de rol en de verdienste van de illegaliteit te kleineren en zelfs te besmeuren.

Onder allo koren is er kaf, en niet alle illegalen waren helden.

Doch als geheel genomen is, dat, wat de illegaliteit gepresteerd heeft, de bron van nieuwe levenskracht voor ons volk, die wij levend moeten houden.

Zij die vielen, moeten in de herinnering van ons volk blijven leven.

De daden, door de illegale strijders verricht, vooral in de drie of vier eerste bezettingsjaren, zijn lichtende voorbeelden van energie, zelfverloochening en gezond politiek bewustzijn. .

Zij zijn als zovele middelen om ons in de toekomstige strijd te bezielen en aan te sporen, om de arbeidersklasse en het werkende volk op te voeden in den geest, zoals die bij de illegale strijders heerste er daardoor sterk te maken in de vele beproevingen die hen nog wachten.

Niet alleen als politieke partij houden wij de geest uit den bezettingstijd levend, onze kunstenaars, de dragers van onze cultuur zijn geroepen on zich op dien geest te inspireren en een nieuwe mentaliteit onder ons volk te kweken, die haar opheffen zal uit de huidige verwildering, die den bezetter heeft veroorzaakt.

En nu is de oorlog ten einde en zijn wij weer in het licht van de vrijheid getreden.

Hoe ziet de wereld eruit, die wij aangetroffen hebben? Is alles bij het oude gebleven, of zal het oude weer terugkomen? Hebben wij tevergeefs gebloed en geofferd?

Is het na deze wereld- oorlog nummer twee weer net als na wereldoorlog nummer een?

Sta me toe U een beknopt overzicht te geven van de toestand, zoals wij die thans reeds met de nog steeds schaarse en gebrekkige gegevens, waarover wij beschikken, kunnen pogen te overzien.

In de eerste plaats dan, is het kapitalisme als wereldstelsel kreupel en verzwakt, in een toestand van verregaand verval uit dezen oorlog te voorschijn gekomen.

Voor wat de economische ontwikkeling betreft geloof ik hier goed te doen de ontleding aan te halen, die de bekwame marxist en economist van de Moskouse Academie van wetenschap Prof. Varga, hiervan gemaakt heeft.

Kort samengevat komt deze op het volgende neer.

In de kapitalistische landen ,die buiten het bereik van do gevechtshandelingen zijn gebleven, hebben zich het kapitaal en de productie verder gecentraliseerd en geconcentreerd.

Hierdoor, en door de vooruitgang den techniek, die do arbeids-productiviteit heeft verhoogd, is hun productie vermogen belangrijk toegenomen, o.a. in de Verenigde Staten met ruim 50% en in Gr. Brittannië met 40%.

Het gevolg hiervan is een felle strijd tussen de verscheidene monopolistische kapitaalsgroepen om de markten en afzetgebieden.

Hoe scherp die is er verder worden zal, kan blijken uit het feit, dat Gr. Brittannië, wanneer de levensmiddelen on grondstoffen, die het nodig heeft om zich tot het voor-oorlogse peil te herstellen, wil invoeren, daartoe 50 %meer zal moeten uitvoeren dan voor den oorlog het geval was.

In de landen die in den oorlog onbeschadigd zijn gebleven, ontstaat thans reeds in verscheidene sectoren van het bedrijfsleven een crisis van over-productie en brengt de overschakeling van de oorlogs-naar de vredes- productie massale werkloosheid met zich mee.

Eenmaal deze moeilijkheden achter den rug zijnde, voorziet Prof. Varga een opleving van korte duur, tussen de twee en vier jaren, welke op haar beurt gevolgd zal worden door een nieuwe crisis van over-productie van grotere scherpte en langeren duur dan de crisis die in 1920- 1921 op de vorige wereldoorlog volgde.

In de landen, die door de oorlog zwaar beschadigd zijn, in het bijzonder in de voormalige door Duitsland bezette gebieden, is de toestand weer anders.

Hier stelt Prof. Varga een crisis van onder-productie vast. De vraag naar verbruiksgoederen is daar groter dan het productie-vernogen van het deels vernielde, deels versleten of verouderde bedrijfsleven kan bevredigen.

In deze landen is bovendien hot gevaar van inflatie zeer groot. Deze landen zullen verscheidene jaren nodig hebben om het voor-oorlogse peil van hun productie weer te bereiken. Als vergelijking kan dienen, dat na de wereld-oorlog nummer Een, Frankrijk eerst na zes jaren het vooroorlogse productie-peil kon bereiken, in Duitsland duurde dit 9, en in Engeland 11 jaren.

Het gevaar is groot, dat de voormalige bezette gebieden, nog voor zij zich enigermate van hun achteruitgang en verarming hersteld hebben ,door de crisis in Amerika en Engeland getroffen zullen worden, die voor hen uiterst nadelige gevolgen zal hebben, gezien de afhankelijkheid, waarin zij in vele opzichten van deze groot-machten verkeren.

Prof. Varga ziet geen mogelijkheid voor het kapitalistische stelsel om er weer geheel bovenop te konen, zelfs in een land als Amerika,die het meest van den oorlog heeft geprofiteerd, is geen ,zelfs geen kortstondige periode van hoog-conjunctuur meer te verwachten.

Hot vooruitzicht is : crisis op crisis, met tussenpozen van een depressie van bijzondere aard, zoals wij die in de periode van 1929 tot 1937 hebben gekend.

Ik ben niet in staat hier de bewijzen te citeren, waarmee Prof. Varga zijn ontledingen staaft. De conclusie, die wij er uit trekken kunnen is, dat het kapitalisme in het door Marx en Engels voorziene stadium is getreden, waarin het zijn eigen slaven niet meer voeden kan.

In dc. tweede plaats zijn wij getuigen geweest van de verpletterende
militaire nederlaag van het Duitse en Japanse fascisme.

Het is mogelijk de betekenis hiervan hoog genoeg te schatten.

Hitler en zijn bondgenoten waren de felste, gevaarlijkste en bloeddorstigste vijanden van de vrijheidslievende volkeren, van het socialisme en in het bijzonder van de Sowjet-Unie.

Het doel. dat Hitler zich in dezen oorlog voor alles had gesteld, was de vernietiging van het bolsjewisme, van de Sowjet-Unie en de arbeidersbeweging in geheel Europa.

Dit doel had do geheime of openlijke sympathie,de passieve of actieve steun van alle reactionairen, overal ter wereld.

De verplettering van de Hitler-macht betekent dan ook niet alleen de ineenstorting van het Derde Rijk en van de Japanse reactionaire burcht in het Oosten, het betekent een krachtige slag tegen de politiek van de reactionaire groot-kapitalistische klieken,in alle landen.

De andere zijde van de nederlaag van Hitler is de buitengewoon versterkte positie van do Sowjet-Unie is de wereld.

DE Sowjet-Unie is als do politiek en militair sterkste macht van Euro-
pa uit de oorlog gekomen.

Ook zij heeft grote schade door de Duitse bezetting van een deel van haar grondgebied .geleden. Doch reeds tijdens den oorlog was haar productie vermogen enorm versterkt.

De sombere vooruitzichten, die voor het kapitalisme gelden, raken de Sowjet-Unie niet. Daar is de kapitalistische economie sinds 28 jaren door de socialistische economie vervangen, die een crisis van over-productie niet kent. Op economisch gebied is het te voorzien, dat de Sowjet-Unie zich sneller herstellen zal dan de andere landen.

Het is nog te vroeg om iets gefundeerds te kunnen zeggen over de nieuwe vinding van het menselijk vernuft, de atoom-energie.

De overeenkomst, die kortgeleden te Moskou tussen de Verenigde Staten, Engeland en de Sowjet-Unie gesloten is, houdt het

gelukkige besluit in, dat van aanwending van atoom-kracht in de bewapening zal werden afgezien.

Doch de aanwending van atoom-kracht voor de vredes-productie zal ongetwijfeld in de Sowjet-Unie sneller en beter tot een verdere vergroting van dc productieve krachten leiden, dan in de kapitalistische landen,die thans reeds met over-productie te worstelen hebben.

Daarnaast zien wij een geweldige groei van de arbeidersbeweging en van de democratische stroming in de andere bevolkingsgroepen in alle landen.

In Oost-en Zuid-Oost-Europa heeft het Rode Leger een reeks van landen van de Duitse overheersing bevrijd. In Finland ,Polen, Hongarije, Roemenie, Bulgarije en Yoego-Slavie is een democratisch regime ingevoerd en zijn democratische regeringen door vrije verkiezingen aan het bewind gekomen, die in vriendschap met de Sowjet-Unie leven.

Thans is een economische samenwerking met de Sowjet-Unie tot stand gekomen, die hun economische leven een stabiele grondslag geeft en hen helpt zich spoedig van de oorlogs-gevolgen te herstellen.

De Balkan als haard van reactie en broeinest van oorlogen behoort tot

het verleden.

Thans keert daar samenwerking en rust,en is de baan vrij voor een vreedzame overgang naar een socialistische productie. in een vrij een democratisch staatsbestel.

Deze ontwikkeling in Oost-Europa is een verdere moeilijkheid voor het imperialistische groot-kapitaal.

Terwijl het voor de noodzakelijkheid van den strijd om nieuwe markten en invloedssferen geplaatst is, zijn daar belangrijke invloedssferen voor hen verloren gegaan.

Terwijl in Oost-Europa de wortels van fascisme en imperialisme werden uitgetrokken, maakt in alle landen de arbeidersbeweging een machtige groei door.

In Engeland heeft de arbeidersklasse de reactie bij de verkiezingen verslagen, en is een arbeidersmeerderheid in het Parlement en een regering van de Labour partij, die ondanks de foutieve buitenlandse politiek, die zij heeft (..), toch een belangrijke vooruitgang betekent.

In Polen, het land dat bedekt is met de as van 6 miljoen joodse martelaren, is de marxistisch-leninistische georiënteerde Arbeiderspartij, de kampioen in de strijd tegen rassenhaat, de grootste partij van het land in Tsjecho-Slowakije, in Italië zijn de communistische Partijen de sterkste partijen, in België, Noorwegen, Denemarken, en ons eigen land niet te vergeten, overal is de arbeidersklasse in opmars on overal gaat zij steeds meer naar links.

Een belangrijke versterking van haar machtsposities heeft de arbeidersklasse bereikt door de totstandkoming van de internationale vakverenigings-eenheid.

Deze eenheid ,waarvoor wij jarenlang gestreden en geijverd hebben, waarvoor wij in het NVV voor den oorlog vervolgd en geroyeerd worden, zij is thans een feit.

Naast de geweldige opmars van de arbeidersklasse beleven wij thans het niet minder grootse ontwaken van de koloniaal-onderdrukte volkeren in het Oosten.

De nederlaag van het Japanse fascisme hoeft het juk gebroken. waaronder deze volkoren, in de laatste jaren hebben gezucht en hen de mogelijkheid geboden, de strijd voor hun nationale zelfstandigheid te beginnen.

Met voldoening stellen wij vast, dat aan de spits van de nationale bevrijdingsstrijd in Azië, het volk van Indonesië staat , waarmede Nederlandse arbeidersklasse zo nauw verbonden is in de gemeenschappelijke strijd tegen het koloniale imperialisme.

Maar daarnaast stijgt de vloedgolf niet alleen in Indo-China, doch ook in Brits-Indië, in de Arabische landen en onder andere Afrikaanse volkeren terwijl het grote-gemartelde ,doch glorievolle China als voornaamste overwinnaar uit den vijftienjarige oorlog tegen de Japanse geweldenaars naar voren treedt.

De ontwaking van het Oosten schept nieuwe en ernstige moeilijkheden voor het kapitalistische stelsel.

De koloniale uitbuiting is een van de levensaders van het wereld-imperialisme. Deze ader zijn de volkeren van hot Oosten bezig af te snoeren.

Als wij dit alles te samen nemen, de verzwakking van het kapitalistische stelsel, de versterking van het land van het socialisme, de Sowjet- Unie , de reeks van nauw met haar samenwerkende democratische staten in Oost-en Zuid-Oost-Europa ,de machtige groei van de arbeidersbeweging en haar links-ontwikkeling en het nationale ontwaken in het Oosten, dan geeft dit ons een beeld van de machts-verschuivingen, ten nadele van het kapitalisme en ten gunste van het socialisme, die zich in de loop van de oorlog hebben voorgedaan.

Hierin ligt de verklaring voor het feit van doorslaggevende betekenis, nl. het bondgenootschap van de twee toonaangevende kapitalistische staten, de Verenigde Staten en Groot-Brittannië met de Sowjet-Unie.

Vanaf 1917 was de houding van alle kapitalistische staten tegenover de Sowjet-Unie een vijandige geweest.

De jonge Sowjet-Unie word beoorloogd en geblokkeerd, een sanitair- cordon word tussen haar en de overige wereld opgetrokken, zij werd uitgesloten en als een melaatse geschuwd.

Achten twintig jaar Sowjet-Unie waren achtentwintig jaren van anti- Sowjet-ophitsing, leugen en laster, zo fel en verstokt, dat velen er thans nog niet mee kunnen ophouden en tallozen er zodanig door zijn beïnvloed dat het hun denkvermogen belemmert,

,

22 Juni 1941 een historische datum. Op dien dag kwam het Brits-Russische verdrag tot stand, dat later uitgroeid tot het bondgenootschap
van de drie Grote Mogendheden.

Voor het eerst in de geschiedenis kwam er een samenwerking tot stand tussen de machtigste groepen van de kapitalistische wereld en de socialistische wereld.

Zij werd versterkt in gewichtige bijeenkomsten zoals de conferenties van Teheran, de Krim en Potsdam.

De vooraanstaande groepen van de kapitalistische wereld hadden er zich bij neergelegd, dat voortaan de Sowjet-Unie in alle beslissingen moest worden gekend, zij zagen in dat niet alleen de oorlog tegen Hitler zonder de Sowjet-Unie niet kon worden gewonnen, doch ook dat zonder samenwerking met de Sowjet-Unie geen economische wederopbouw van de wereld na de oorlog mogelijk zou zijn.

Hoe moeten wij dit verschijnsel van de samenwerking tussen vooraanstaande groepen van de kapitalistische met de socialistische wereld opvatten?

Is het een verschijnsel van voorbijgaande aard?

Was het slechts een bondgenootschap voor dan duur van den oorlog?

Een onzer partij genoten, die zichzelf voor een geleerd Marxist houdt, schreef in een kritiek op ons ontwerp-beginselprogram, dat de tegenstelling tussen de kapitalistische en socialistische wereld na den oorlog onveranderd was gebleven.

Dit herinnert ons aan dien professor, die, toen men hem voorhield, dat zijn theorie in strijd was met de feiten, antwoordde: des te erger voor de feiten!

Het is duidelijk, dat een Marxist, die dien naam verdient, niet een papegaai, die hersenloos citaten opdreunt, rekening moet houden met de werkelijkheid en daarop zijn theorie moet opbouwen en zijn vroegere inzichten moet wijzigen, als ook de werkelijkheid gewijzigd is.

Wat zei de kameraad Stalin, bij het afsluiten van de Krim-conferentie?

Het bondgenootschap tussen de Sowjet-Unie, Groot-Brittannië en de

Verenigde Staten, zeide Stalin, is niet gegrondvest op toevallige

en voorbij gaande gronden, doch op belangen van vitale betekenis en van langdurige strekking".

Ik geloof dat de gebeurtenissen van de laatste maanden de juistheid van dit inzicht van Stalin bevestigd hebben.

Enige maanden geleden zijn de reactionairen een stormloop tegen het Bondgenootschap van de Drie begonnen. Opnieuw raasde de anti-Sowjet-ophitsing.

De conferentie der Ministers van buitenlandse - zaken in September te Londen,gehouden mislukte.

Men dreigde met oorlog, onze goede vrienden van "Trouw" likkebaarden reeds bij de gedachte aan een oorlog met atoombommen tegen de Sowjet-Unie,zonder erbij te denken aan het lot, dat Nederland bij zulk een atoom-oorlog te wachten zou staan, men juichte reeds, dat het begrip "Verenigde Volkeren" tot het verleden behoorde.

De Anglo-Amerikaanse machten zouden naar de dagen van Muenchen terugkeren en vooral de Engelse sociaal-democraat Bevin liet zich als Minister van Buitenlandse Zaken voor dit karretje der reactie spannen.

Thans echter is hij, met zijn collega Byrnes van de Verenigde Staten toch maar weer naar Moskou gereisd en wat zij in September weigerden, moesten zij in December reeds aanvaarden

Neen, het bondgenootschap van de Grote Drie is een feit en een feit met verstrekkende gevolgen.

In de eerste plaats voor het organiseren van een duurzame vrede.

In hun verklaring van de Krim-conferentie zeiden de vertegenwoordigers
van de Drie Grote Mogendheden:

"Wij hebben besloten zo spoedig mogelijk, tesamen met onze bondgenoten een algemeen,internationale organisatie te vestigen tot het behoud van de vrede en de veiligheid. Wij geloven dat dit van essentieel belang is, enerzijds om economische agressie te voorkomen en anderzijds om de politieke ,economische en sociale oorzaken van den oorlog weg te nemen, door de nauwe en voortgezette samenwerking van alle vredelievende volkeren".

Datgene, waarvoor Litwinof voor 1940 in de Volkenbond voor dovenmansoren predikte, is het thans de grondslag geworden voor de samenwerking der volkeren. In de Conferentie van Potsdam is deze grondslag in de vorm van concrete maatregelen uitgewerkt, afschaffing van de Duitse generale staf en het
het gehele Duitse militarisme, ontmanteling van de Duitse industrie, schadevergoeding in natura aan de door Duitsland beroofde volkeren, vorming van een internationaal leger en een internationale Veiligheidsraad en meerdere maatregelen van dien aard.
Het is natuurlijk juist, dat zolang in enkele grote het kapitalisme nog bestaat, een duurzame vrede gewaarborgd is.
Vast staat ook, dat overeenkomsten zoals die van de Krim en Potsdam slechts ten volle (ONLEESBAAR)

De Duitse industrie als oorlogsindustrie, er weer bovenop geholpen met leningen en grote Nederlandsche kapitaal investeringen, daarvoor ondersteunde men Ebert en Noske bij het bloedig onderdrukken der arbeiders, daarvoor steunde men later Hitler en gaf hen in Muenchen, in 1938, de vrije hand naar het Oosten.
De reactionaire kringen in West-Europa en Amerika willen ditzelfde spel, zij het noodgedwongen op kleinere schaal, thans opnieuw beginnen. Onder dekking van een rookgordijn van schijnheilige praat over menselijkheid en vergevingsgezindheid, waarbij de trotzkisten in de arbeidersbeweging, als werktuig den actie ook een huichelachtig beroep doen op de “internationale solidariteit”, willen zij Duitsland weer op de been helpen.
Doch niet om het Duitse volk te helpen, maar om het Duitse volk door bemiddeling van zijn kapitalisten en de oude Nazi-elementen, te kunnen uitbuiten.
Terzelfdezij als in 1918 om de Duitsers niet alleen te onderdrukken, doch ook als vechtjassen te gebruiken tegen de Sowjet-Unie en de nieuwe democratische staten van Oost-Europa.
Dat is het doel van de philantropische campagne van de reactie voor Duitsland. Deze is ten nauwste verbonden met het plan van het Westelijk blok dat weinig zou hebben, wanneer daarin niet is opgenomen de westelijke helft van Duitsland, met zijn Nazi’s, met zijn verbitterde en op “Vergeltung” broeiende chauvinisten, met zijn oorlogs-industrie en zijn door tien jaar Nazi-dril afgestompte bevolking.
Wie vrede wil, moet zich met uiterste kracht tegen dit plan en de duivelse camouflage waarin het tot in de rijen van de Communistische Partij toe gepropageerd wordt, verzetten.
Voor het veroveren van een duurzame vrede is er maar een weg, de volledige en onvermurwbare uitvoeren van de besluiten van Potsdam. Wanneer ook de Duitse arbeidersklasse haar schouders eronder zet, en de Duitse communisten doen hun best om dit te bereiken, dan zal ook voor het Duitse volk de weg naar een vreedzaam en menswaardig bestaan worden gebaand.
Want vrede hebben wij nodig als de lucht om in te ademen.
Vrede, vrede, vrede, is de wens en de wil van het volk, in het bijzonder

van de arbeidersklassen.

Vrede ook hebben wij nodig om de weg te betreden van de opbouw van een nieuwe maatschappij, van het socialisme.

De samenwerking tussen de Drie Grote Mogendheden, vooral op economisch gebied opent, nieuwe en ernstige mogelijkheden voor de bespoedig ging van het socialisme.

De strijd voor net socialisme voltrekt zich thans in een andere wereldtoestand dan voor den oorlog.

Voor den oorlog was het kapitalisme reeds niet weer het al-omvatttende stolsel in de wereld.

Het bestaan en de groei van de socialistische Sowjet-Unie vormde reeds de kern van een nieuwe sociale orde op een zesde deel van de aardbol. .

In de tegenwoordige tijd kunnen de problemen van wereldeconomie niet langer in het oude schema worden geperst, en beschouwd worden als problemen van een uitsluitend kapitalistische wereld.

Hun oplossing kan niet worden gezocht uitsluitend met de mogelijkheden, waarover de kapitalistische staten beschikken.

De vraagstukken van wereldeconomie moeten thans gezien worden in het licht, van de mogelijkheden, waarvoor een sterke en machtige Sowjet- Unie beschikt, die op een socialistische economie steunt met alle voordelen en levenskracht van dit stelsel

Niet alleen in de vraagstukken van politieke aard, of die nu de Middellandse Zee, het regime van China of de politie van de

koloniale volkeren betreffen, maar ook in de vraagstukken van de economische-methoden tot wederopbouw en herstel in de wereld-maatstaf heeft de Sowjet-Unie thans haar invloedrijk woord mede te spreken.
Het kapitaal heeft het niet niet alleen voor het zeggen. De mogelijkheden, die hierin opgesloten liggen zijn zo groot dat onze Engelse vriend Politt op het congres van de Britse C.P. terecht kon zeggen: wij zullen het socialisme nog met eigen ogen in ons eigen land aanschouwen!!

Alles hangt er vanaf af, of wij de mogelijkheden die er zijn aangrijpen zullen, of wij ze tot het uiterste zullen benutten, of wij ze willen zien en er onze op politiek op richten.
Gelooft hen niet, die U voor willen houden dat, na deze oorlog alles hetzelfde is gebleven, dat wij voor bedrogen zijn als na Wereldoorlog nummer Een, dat het kapitalisme eeuwig en altijd hetzelfde blijft, dat de arbeidersklasse altijd de verliezende partij is, wat er ook gebeurt.
Wie zulke defaitistische gedachten in onze rijen verbreidt, of het openlijke trotzkisten zijn, die hun vergif als het "zuivere" Marxisme of Leninisme aandienen, of het steriele kamergeleerden zijn, wier geest door dorre boeken wijsheid is uitgedroogd en die het leven niet meer begrijpen kunnen, of het pessimistische kleinburgers zijn, die hun ongeloof aan de knechten van de arbeidersklasse en de successen van haar strijd met ronkende "revolutionaire" frasen bemantelen, zij allen dienen slechts de doeleinden der reactie.
Wanneer wij de vraag stellen: hebben wij in deze vijf jaar tevergeefs gestreden, zij onze doden tevergeefs gevallen, dan antwoord ik: Neen!
Wij hebben gewonnen, wij komen gesterkt ui de strijd, onze tegenstanders zijn aan het aftakelen, wij hebben de weg gebaand naar de verwezenlijking van het ideaal van de arbeidersklasse en alle mensenvrienden, het socialisme!
Als ik de positie van de arbeidersklasse in de huidige toestand zou mogen schetsen, dan is dit deze: de arbeidersklasse staat voor de taak het lot van het gehele volk en het land in handen te nemen.
De noodzakelijkheid om het verrottende en ontredderde kapitalistische stelsel door haar stelsel, door het socialisme te vervangen, is groter dan ooit.
De mogelijkheden, de internationale omstandigheden zijn gunstiger dan ooit.
Wat de arbeidersklasse nodig heeft om deze taak te volbrengen is in de eerste plaats het tot stand brengen van haar eigen eenheid en
machtsformatie op politiek en vakverenigingsgebied;
het zoeken naar bondgenoten onder de middenklasse en overal waar zij die maar vinden kan, welke bereid zijn met haar samen te gaan; het zoeken naar de wegen van overgang, die de voortzetting van de pure kapitalistische methoden onmogelijk maken en vervanging daarvan door de socialistische productie-wijze voorbereiden.

In dit licht willen wij thans de vraagstukken van de opbouw in ons land in ogenschouw nemen.

Het is U allen bekend hoe ons land gedurende 5 jaren bezetting is uitgeplunderd en vernield.

De schade, die wij door de oorlog geleden hebben komt neer op 200.000 doden, 25 per duizend van de bevolking, als wij nagaan, dat Gr. Brittannië 7 doden per 1000 op de bevolking heeft, dan bewijst dat wel hoe ons volk heeft geleden. De materiele schade wordt op 25 miljard geraamd.

Er is aan alles gebrek, aan grondstoffen, aan kolen en aan voedsel, aan kleding, schoeisel, gebruiksartikelen van elke aard en aan woningen.
Onze landbouw is achteruitgegaan, ons industrie-apparaat deels vernield, deels verouderd en versleten, het transportwezen is totaal ontwricht, de staatsschuld is enorm.

Er heerst bij ons inderdaad, een crisis van onder-productie.

Hoe is onze houding als partij van de arbeidende klasse en het gehele werkende volk, als partij van de natie tegenover dien toestand?

Voor den oorlog hadden wij een crisis over over-productie, armoede en massa-werkeloosheid met zich meebracht. Hoe was toen, de houding van de arbeidersklasse?

Liet zij de gang van zaken aan de kapitalisten over, die niets wilden doen om de crisis te bestrijden en er alleen op uit waren deze te benutten om door loonsverlagingen, en werkverschafflngs-methoden hun eigen positie zoveel mogelijk veilig te stellen?

Neen, de arbeidersklasse poogde strijd tegen de crisis te voeren; zij streed voor maatregelen ter vergroting van de koopkracht,

als loon- en steunverhoging, zij wilde de werkloosheid bestrijden door uitvoering van productieve werken.

Thans is de arbeidersklasse veel en veel sterker dan voor den oorlog. Daarom kan zij thans minder dan ooit den gang van zaken bij de wederopbouw aan de kapitalisten overlaten.

Integendeel, haar voornaamste streven moet er in de eerste tijd opgericht zijn zo groot mogelijke invloed op den gang van zaken bij den wederopbouw te veroveren en er tenslotte de leidende rol in te vervullen. Daarom hebben wij een eigen plan nodig, een plan van de opbouw, zoals de arbeidersklasse die ziet en verwezenlijken zal.

Bij het tweede punt van de agenda van dit congres zal pg. Wagenaar de grote lijnen van zulk een plan in zijn rede uiteenzetten. Ik wil mij er toe beperken aan te tonen, waarom wij de opbouw van ons land ter hand moeten nemen.
Uit de economische ontleding op wereldschaal van Prof. Varga kunnen wij afleiden wat er in ons land gebeuren zal, indien de productie op de oude wijze zou worden voortgezet, zoals dat voor, en in het bijzonder zoals dat tijdens de oorlog het geval was.

Onder ons volk worden thans, vooral door de regeringsvoorlichtingsdienst illusies gewekt, die niet anders dan op wrede ontgoocheling kunnen uitlopen.

Tijdens den oorlog hebben wij er ons herhaaldelijk aan geërgerd hoe sommige mensen steeds maar in illusies leefden.

Het gaat goed, het gaat goed, werd er gezegd en men voorspelde reeds in 1941, de ene maal, dat de oorlog met nieuwjaar, de ander maal met Pasen en, later weer als de bladeren zouden vallen en weer later met Kerstmis zou eindigen.

Het ging goed, maar niet vanzelf en er moest harde strijd gevoerd worden om de overwinning te bevechten.

Ook thans gaat het weer goed en spiegelt men de mensen voor, dat alles vanzelf weer in orde zal komen als vrij maar geduldig wachten en gebrek blijven lijden.

Wanneer echter na de wereldoorlog van 1914-1918 een land als Engeland
waar toen nog niets verwoest was, elf jaar nodig had om het vooroorlogse productie-peil te bereiken, dan kunnen wij nagaan hoe lang het onder onze verhoudingen in Nederland zou kunnen duren.

Intussen zal ons de wereld-crisis en de hulp van Amerika en Gr. Brittannië, die wij bij den opbouw zo nodig hebben, tot een minimum terugbrengen.

Een nieuwe devalutatie zal onvermijdelijk zijn en voor het grootste deel der bevolking ongekende ellende meebrengen, in het bijzonder voor de werkers. Dat is het, wat ons te wachten staat, wanneer de reactionaire kapitalisten zoals die in de grote concerns belichaamd zijn hun zin krijgen.

Na de bevrijding hebben deze reactionaire concerns, zoals de Unilever, de Kon. Petroleum, de Kunstzijde Unie en de groot-banken ,zich een doorslaggevende invloed in de regering verzekerd, en maken daarvan gebruik om de productie in hun handen te centraliseren, de middenstand en de kleine boeren terug te dringen, de arbeiders zo kort mogelijk te houden en het volk zoveel mogelijk van zijn invloed op de gang van zaken te beroven.

Daarom is de strijd voor productie-verhoging in de eerste plaats een strijd tegen de concerns, bij wie de winst no. 1 is en niet de bevrediging van dc behoeften van het volk.

Om de wederopbouw van ons land in snel tempo en met succes tot stand te brengen moet de almacht van deze concerns gebroken worden en de productie onder controle van den staat en medezeggenschap van de arbeiders worden gebracht.

Daarvoor is bovenalles nodig verhoging van het levenspeil van de arbeiders en verbetering van de positie van de zelfwerkende boeren on middenstanders.

Ik wil niet verder in details treden van de maatregelen, die met het voeren van een vooruitstrevende opbouw politiek samenhangen. Onze kameraad Wagenaar zal daarover spreken.
Waarop ik de nadruk wil leggen is dit;

Het vraagstuk van de wederopbouw van het land en de verhoging der productie is het CENTRALE VRAAGSTUK in de huidige politieke binnenlandse toestand. *

Van onze houding en in het bijzonder van onze prestaties in dezen zal het afhangen of onze partij verder tot een partij van de breedste volksmassa’s zal uitgroeien, of dat zij tot een secte van onvruchtbare critikasters zal ineenschrompelen.

In de discussie, die aan dit congres is voorafgegaan, hebben sommige partijgenoten gezegd:
"Wij zijn voor de opbouw, maar dan voor een socialistische opbouw. Ofweg wij zijn voor de opbouw, maar dan moeten eerst de looneisen van de arbeiders vervuld worden. v

Dat is het bekende geluid, dat wij ook tijdens de bezetting hoorden van hen, die zeiden: "Wij willen wel tegen de Duitsers vechten, maar niet voor het kapitalisme, of wel: wij willen wel strijd tegen het fascistische Japan, maar eerst moeten er garanties gegeven worden, dat Indonesië onafhankelijke wordt".

Maar wij hebben gezegd: "onvoorwaardelijke strijd tegen de Duitse bezetters onvoorwaardelijke deelname aan de oorlog tegen

Japan en het is gebleken, dat de overwinning op Hitler de baan gebroken heeft voor een socialistische ontwikkeling in de wereld, en dat de overwinning op Japan de ban gebroken heeft voor de onafhankelijkheid. voor Indonesië.

Zo ook zeggen wij thans: onvoorwaardelijke strijd en arbeid voor de wederopbouw, voor productie verhoging, tegen de reactionaire trusts en concerns, voor planmatige productie en nationalisatie!

Het is juist, dit is nog geen socialisme doch het is een grote stap naar het socialisme, het schept de voorwaarden voor de arbeidersklasse om verder te gaan en hot socialisme volledig te doen zegevieren,

Tijdens de bezetting zeiden wij : wij strijden voor de bevrijding van
ons land van de Duitse overheersing en wij willen daarvoor samenwerken met allen, die die datzeflde willen.
Steunende op de successen van de Sowjet-Unie en van haar samenwerking met de Verenigde Staten en Gr. Brittannië, op de politiek van Teheran, de Krim en Potsdam hebben wij grote successen bereikt en de huidige machtsversterking van de arbeidersklasse is daaraan voor een groot gedeelte te danken.

Thans zeggen we: wij strijden voor de wederopbouw van ons land voor zijn bevrijding van de dictatuur van de grote trusts en concerns voor een vooruitstrevende economie en wij willen daarbij samenwerken met allen, die hetzelfde willen, wij willen de nationale eenheid van de overgrote meerderheid van het volk tot stand zien komen om dit grote doel spoedig en volledig te bereiken.

Zoals wij in den oorlog streden, zo willen wij thans strijden voor het winnen van de vrede, voor den wederopbouw en een vernieuwd Nederland.

En wij willen de arbeiders en alle werkers leiding geven in opbouwende zin om deze taak te volbrengen.
In dit verband wil ik ook spreken over de onze houding inzake stakingen.

In Amerika is het lange jaren geleden, reeds vóórgekomen, dat stakingen door de ondernemers werden uitgelokt om hun eigen doeleinden te dienen en daarvoor de arbeiders te misbruiken. Deze omstandigheden doen zich thans ook- in ons land voor.

Wij zijn sinds de bevrijding reeds enige malen getuigen geweest van stakingen, die kennelijk door de ondernemers werden uitgelokt, hetzij door brutale provocaties, zoals in de haven van Rotterdam en in de Groningse suikerfabriek, hetzij door de weigering om de eenheidsvakcentrale te erkennen. Het ligt in het plan van de reactionaire kapitalisten om dergelijke stakingen uit te lokken, teneinde de verantwoordelijkheid voor het achter blijven van de productie en de slechte voedselvoorziening op de schouders van de arbeidersklasse te laden en de politiek- onbewuste massa tegen haar op te hitsen.

Ongetwijfeld moet de arbeidersklasse haar stakingsrecht onverminderd verdedigen. Indien onderhandeling en alle andere middelen om de arbeiders eisen te doen inwilligen, gefaald hebben, zullen de arbeiders zonder twijfel gerechtigd zijn het werk neer te leggen.

Het zal in vele gevallen van de regering afhangen of het tot dit uiterste komen moet. Weigert de regering in te grijpen en ondernemers, die de productie willen verstoren tot de orde te roepen, dan draagt zij ook de verantwoordelijkheid voor de schade die aan de opbouw wordt toegebracht.

Bij elk conflict moeten dus de arbeiders goed overwegen, hoe hun houding moet zijn en dit niet alleen vanuit het oogpunt van hun direct groepsbelang, doch ook vanuit het oogpunt van de positie van de arbeidersklasse haar verhouding tot de overige bevolkingsgroepen en haar taak ten aanzien van de wederopbouw.

Wij moeten daarbij ook zien dat in de tegenwoordige tijd het zgn. economische wapen van de staking niet het enige is, waarover de arbeiders beschikken.

Zij beschikken over tal van andere middelen, hun machtige pers ons blad “De Waarheid” de demonstratie, druk uitoefenen op overheid, mobilisatie van de bevolking tegen de kwaadwillige ondernemers en tal van andere middelen om hun eisen ook zonder staking te doen zegevieren. Do strijd om arbeidsvoorwaarden en lonen is thans meer dan vroeger een politieke strijd, waarbij de gehele bevolking is betrokken.

De arbeiders moeten dan ook waakzaam zijn tegen provocateurs trotzkisten, vrijgelaten NSBers, of andere lichte jongens, die hier en daar tot roekeloze stakingen ophitsen.

Uitermate belangrijk voor de positie van de arbeiders is het voor-uitzicht van de eenheid van de vakbeweging,

Wij ,als partij, hebben besloten ons niet te mengen in de inwendige aangelegenheden van de vakbeweging. Maar de zaak van de eenheid kan ons niet onverschillig laten.

Wij vragen ons daarom af: wat is de oorzaak dat deze eenheid nog niet tot stand gekomen is?

Het NVV en de EVC zijn beide bij de Wereld-federatie der vakbonden aangesloten, aanvaarden hetzelfde program en dezelfde organisatiebeginselen. In het debat over lonen en prijzen in de Tweede Kamer, heeft Minister Drees erkend, dat zolang er geen betere verhouding tussen beide vakcentrales komt, een ordelijke loonregeling zeer moeilijk zal blijven.

Wij geloven hier de vinger te moeten leggen op een der oorzaken
die de eenheid van de vakorganisaties in de weg staat. Dat is de politiek van de oude vakcentrales om zich het monopolie van de erkenning door de regering en de ondernemers organisaties toe te eigenen, door middel van de Stichting van den Arbeid en de EVC, uit de illegale strijd in de bedrijven geboren, te boycotten.

Dit is een ondemocratische handelwijze, waardoor het recht van vereniging voor de arbeiders wordt aangetast.

Een andere oorzaak is de afspraak tussen de oude vakcentrales en de ondernemers organisaties wier leiders van de Stichting van den Arbeid, een zuiver particuliere instelling, (destijds op initiatief van Mr. Rijkens, de directeur van de Unilever te Londen, opgericht) deel uitmaken om zich onvoorwaardelijk en bij voorbaat bij de beslissingen
van die instelling neer te leggen.

Het is logisch, dat de E.V.C., die er gezonde democratische opvattingen op na houdt van een dergelijke voogdij niet gediend is.

Wij kunnen het alleen maar betreuren, dat hier de reactionaire ondernemers-invloed een wig drijft tussen de beide grote organisaties van de arbeidersklasse.

Wij hopen, dat daze hinderpaal spoedig wordt overwonnen. De eenheid van EVC en NVV zou de positie van de Nederlandse arbeidersklasse met een slag veel sterker maken. Een verenigde vakbeweging zou in staat zijn het aantal ongeorganiseerde arbeiders tot een minimum te herleiden en daardoor bij onderhandelingen met de ondernemers een geweldig gewicht in de schaal te leggen.

De vakbeweging zal bovendien een van de steunpilaren moeten worden van de nieuwe democratische regering, die uit de verkiezingen zal voortkomen.

Er kome dus eenheid en spoedig!
Elke dag dat de scheiding van NVT en EVC voortduurt is een voordeel voor de reactie.

De zelfstandigheid van Indonesië is thans niet meer een wens, doch een feit geworden. Zij is, zoals pg. Koojemans in de Waarheid schreef, niet meer weg te redeneren en niet meer weg te bombarderen!
Het gehele volk van Indonesië heeft zich achter do vooruitstrevende nationale democratische regering Sharir geschaard, bereidt liever te sterven, dan zich weer het juk van de voor-oorlogse koeliedrijvers te laten opleggen.
Het plan, om dit vastbesloten broedervolk door een, nieuwe Atjeh- oorlog te onderwerpen, is niet alleen misdadig, het is ook tot mislukking gedoemd.

De uitslag voor Nederland kan niet anders zijn dan een zekere nederlaag! Want ons volk wil geen oorlog tegen Indonesië. De arbeidersklasse en breder lagen van onze democratische bevolking hebben zich scherp tegen het gebruik van geweld uitgesproken. Onze mannen, die zich vrijwillig bereid verklaard hadden tegen de Japanse fascisten te vechten, weigeren in hun grote meerderheid de wapens tegen de, naar vrijheid strevende, Indonesiërs op te nemen.
Vrije Nederlanders zijn nooit bereid het beulswerk van Bokassi te verrichten.
In Groot Brittannië en Brits Indië en Australië hebben de arbeiders en het werkende volk eveneens hun veto tegen deze oorlog uitgesproken. Daarmee heeft de Engelse regering tenslotte rekening moeten houden.
Ook is het aan te nemen, dat in de besprekingen, die in Moskou tussen de Grote Drie zijn gevoerd, dezen niet geneigd zijn gebleken toe te zien, . dat enkele maanden na de wereldoorlog door de achterneefjes van Henri Deterding, de brandfakkel in het hart van Azië opnieuw wordt geworpen.

Onze regering schijnt thans van de dwalingen haars weegs terug te willen komen. Nieuwe onderhandelingen staan voor de deur. Moge zij thans doortasten en een eerlijke en rechtvaardige oplossing tot stand brengen. Deze kan niet anders inhouden dan de erkenning van de regering Sharir, de erkenning van de zelfstandigheid van het Indonesische volk en de stopzetting van elk oorlogsgeweld. Dat zal ook betekenen het einde van het lijden van de Nederlandse geïnterneerden, wier leed ons aan den lijve bekend is, doch, waaraan niet de Indonesiërs schuld dragen, doch de Japanners, zij die het oorlogsgeweld in Indonesië hebben ontketend.
Wanneer Schermerhorn thans vrede en vriendschap sluiten wil met

Sharir zal hij onze volle steun hebben, en, wij zijn er van overtuigd, ook de steun van de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk. (Oorlogsophitsing van de reactionairen; zij willen zelfs de verantwoordelijkheid van de oorlog niet op zich nemen)?
Het komt er thans op aan, front te maken tegen deze onvaderlandse zaakwaarnemers van het groot-kapitaal.
Op 't moment, dat dit congres bijeen is, hebben wij een acute politieke toestand. Het is bekend, dat de meerderheid in de Tweede Kamer zich uitgesproken heeft tegen de politiek, zoals die door Dr. van Moock wordt gevoerd en door de regering wordt gesteund. De rechtse meerderheid van de Tweede Kamer is thans tegen haar in opstand. Waarvoor wij gewaarschuwd hebben bij het

samenstellen van het nood-parlement, dreigt waarheid te worden.
Dr. van Moock is geen communist, en zelfs geen socialist. Hij is een hoge regeringsambtenaar in Indonesië, die nog niet het laatste restje van zijn verstand heeft verloren, zoals de lieden van "Trouw".
Hij weet, dat het op dit ogenblik noodzakelijk is voor het Nederlandse en Indonesische volk om overleg te plegen en een oorlog te vermijden. Maar in dit Kabinet zit ook van Keijnen van het grote trust- kapitaal, die bommen en mijnen wil leggen!
En wanneer zij pogen zouden misbruik te maken van de oude samenstelling van het parlement om het volk een oorlog op te dringen, waarvan het niet weten wil welnu, dan is er maar een middel; onverwijld de
verkiezingen uit te schrijven on het volk aan het woord te laten.
De regering moet het nood-parlement naar huis sturen. Daartoe zullen wij onze actie moeten versterken en verbreiden.
Het is mogelijk, dat het een dezer dagen zal zijn: ER OP OF ER ONDER VOOR DE REACTIE, dat zij zullen pogen te doen, wat de Belgische koning in België heeft pogen te doen, en dan zullen wij, evenals onze Belgische kameraden hier een stokje voor moeten steken, om onze vrijheid met alle middelen te verdedigen.
Wij moeten erkennen, dat, hoewel onze partij inzake Indonesië een juiste houding heeft aangenomen, onze activiteit veel te gering is geweest. Dat moet veranderen, vooral nu, nu gebleken is, hoe gunstig de omstandigheden en wereldverhoudingen zijn, niet alleen om eisen te stellen, maar, die ook met succes te verwezenlijken. Wij sturen vanuit dit congres onze vurige groeten aan onze broeders in Indonesië en aan de volksregering, onder leiding van Soetan Sharir, aan onze communistische broederpartij in Indonesië en wij beloven hen, dat wij samen met hen alle krachten zullen inspannen om de vrede en vriendschap rnet het Indonesische volk tot werkelijkheid te maken.
De gebeurtenissen inzake Indonesië bewijzen, dat de houding, die onze Partij tegenover do regering schor Schermerhorn heeft ingenomen, juist en rechtvaardig is geweest. Wij hebben de regering steun beloofd bij alle vooruitstrevende maatregelen, en bestrijding in alles, wat de doeleinden der reactie dient.
Niet allen in onze Partij zijn het daarmee eens.

Pg. van Exter, uit het District Limburg b.v. schreef; op 24 Augustus een brief naar de partijraad, waarin hij de regering als een reactionaire betitelde. Hij schreef:

"Schermerhorn en Drees moeten de maatregelen der trusts in de practijk doorvoeren ..... Zij doen dit en zij willen ook niet anders. Zowel in Rotterdam als in de mijnen zijn zij de paladeinen der reactionaire klieken, die slechts een doel hebben: terug naar de voor-oorlogse machtsposities.
De anti-revolutionairen rond "Trouw" hebben in deze een duidelijker standpunt. Volkomen consequent treedt dit orgaan alom in het land op toen dit Ministerie, eist , dat de parlementaire democratie wordt hersteld. Zo heeft het weekblad "Trouw" in het Zuiden op 4 Augustus haar licht laten schijnen op de Kabinets-formatie. Vastgesteld wordt dat door de opdracht der formatie reeds een bepaald "stempel op deze regering was gedrukt, dat bij de gehouden besprekingen niet te verwijderen bleek te zijn! Trouw heeft gelijk zo op te treden..... Een even duidelijk standpunt van onze zienswijze tot de bevolkingsgroepen, waartoe wij in hoofdzaak moeten spreken, ie eveneens vereist en dit standpunt moet zijn: "weg met deze regering!"
Indien wij het advies van pg. van Exter hadden opgevolgd, dan hadden wij ons thans niet in een front bevonden met de democraten, die tegen het geweld in Indonesië zijn, maar met de olie-kapitalisten, van "Trouw", die Bokassi verheerlijken, die zo bijzonder voor de parlementaire democratie zijn en volkomen consequent willen handelen en niet onderhandelen.
Wij zouden dezelfde fout hebben gemaakt, als destijds de Duitse communisten, die zich onder de leuze van"volksabstimmung" in één front met de Nazi's lieten manouvreren, togen de klein-burgerlijken en sociaal democraten.
Dit standpunt van Van Exter bewijst, dat men heftige radicale taal kan spreken en toch een politiek kan voeren, die de anti-revolutionairen in de kaart speelt.
Wij sparen Schermerhorn en Drees onze kritiek niet en bestrijden hun, waar het nodig is. Maar wij zien in de reactie, in de anti-revolutionaire vertegenwoordigers van het grootkapitaal de hoofdvijand. Alleen, door het voornaamste vuur op die hoofdvijand te richten en hem te verslaan kan ook zijn invloed op de klein-burgerlijke en sociaal-democraten worden bestreden en kunnen dezen gestuwd worden op den weg van de vooruitgang.

En hier ligt toch de uitweg, uit de huidige politieke malaise in ons land.
Koos Vorrink heeft dézer dagen een door hem in 1940 geschreven brochure uitgegeven, getiteld: EEN HALVE EEUW BEGINSELSTRIJD.
In het voorwoord van dit lezenswaardig geschrift stelt hij vast:
"Het politieke leven in Nederland was bij het uitbreken van de oorLOG vastgelopen. Hopeloos vastgelopen. De meest urgente en

brandende problemen van het sociaal economische leven werden niet opgelost, zelfs nauwelijks onderzocht en veeleer begraven onder opzettelijk aangewakkerde en geaccentueerde en voor politieke doeleinden misbruikte tegenstellingen van wereld- en levensbeschouwing." Dat was inderdaad zo. Tijdens de bezetting veranderde het echter. Ondanks verschillen in levens- en wereldbeschouwing ontstond een rede verzetsbeweging, die, op een groep na, bezieling vond in do vrijheidsidealen van ons volk niet alleen, maar ook in de schitterende strijd van onze Russische bondgenoten.

Na do bevrijding schijnt het politieke leven weer opnieuw vastgelopen te zijn in ons land.

Een groep politici heeft zich opgeworpen om hier een doorbraak te bewerkstelligen. Het is de Nederlandse Volksbeweging.

Ten behoeve van die doorbraak heeft zij de regering bewogen om de Verkiezingen uit te stellen en zelfs nu nog weten wij niet wanneer voor de Tweede Kamer verkiezingen zullen zijn, omdat de doorbraak nog niet klaar is.

Het resultaat van de bemoeiingen der N.V.B, is uiterst mager.

De Vrijzinnig Democraten en de Christen Democraten schijnen bereidt te zijn met de SDAP te fuseren in een Partij van den Arbeid.

Maar, beide kleine groepen doen dit niet uit eenheidswil, ze moeten wel, omdat hun partijen gestorven zijn bij gebrek aan adem.

Brengt de Nederl. Volksbeweging nieuw bloed? Geenszins. De Voorzitter van de N.V.B., Minister Schermerhorn was Vrijzinnig Democraat, de andere aanhangers van de N.V.D. zijn SDAP-ers en Katholieken. Maar, de Katholieken gaan niet mee on zoals "Je Maintiendrai" van deze week ons bericht, zal de NVB instand gehouden worden, om het contact mot de Katholieken niet te verliezen. Aanvankelijk zou Christofoor van de Partij zijn, doch het blad "Christofoor" meldt deze week, dat ook Christofoor in stand blijft en wel als werkgroep in de R.K. Volkspartij en niet in de Partij van de Arbeid.

Zodat wij, van de doorbraak kunnen zeggen: Veel geschreeuw en weinig wol. Wat niet zeggen wil, dat er voor de SDAP niet een stemmenwinst aan vast kan zitten, die de door het uitvallen van de SDAP in de bezettingsjaren, geleden verliezen, misschien kan dekken.

Maar, tot welke prijs wordt dit gekocht?

In het beginsel-program van de SDAP. van 1912 wordt gezegd:

"De Sociaal Democratisch- partij in Neder land stelt zich ten doel, het Nederlandse proletariaat te organiseren in een zelfstandige politieke partij, ter deelneming aan de internationale strijd voor de arbeidersklasse.

Terwille van de stemmen van de Vrijzinnige- en Christen Democraten zou de SDAP deze, haar bestaansreden opgeven; niet alleen haar naam, doch ook haar karakter als arbeiderspartij, opgeven, haar eerst-geboorterecht voor een schotel linzen verkopen.

Wij hopen, dat het a.s. congres van de SDAP, hierin niet treden zal. En wel voornamelijk, omdat hier de zo noodzakelijke doorbraak van het vastgelopen politieke leven meer belemmerd, dan bevorderd zal worden. Een doorbraak moet er komen, maar deze taak is niet weggelegd voor enkele bankroete vrijzinnige of 'christen democraten: dit is de taak der arbeidersklasse!

Alleen de jonge, opwaarts strevende arbeidersklasse, die in deze oorlog aan de spits stond van de vrijheidsstrijd, kan de doorbraak forceren! Zij kan dit, wanneer zij zich verenigt en wanneer zij zich vernieuwt, niet in personalistische geest, maar in den geest van het zegevierende marxistische socialisme.

Niet naar rechts, doch naar links, kameraden van de SDAP, is het parool om tot een doorbraak te komen. Niet tegen de communisten, onder leiding van de klein-burgerlijke-democraten, doch met de Communisten samen als verenigde arbeidersklasse. Dan zullen wij ook de andere democraten van alle, ook confessionele richting met ons mee krijgen en leiden, inplaats van ons door hen onze politiek te laten voorschrijven.

In het antwoord van het partijbestuur der SDAP op ons voorstel om tot samenwerking te komen, worden van deze zijde twee voornaamste bezwaren daartegen ingebracht. De eerste was, dat wij geen democraten zouden zijn. De tweede. dat wij vazallen van Rusland zijn.

Op het eerste bezwaar antwoord ik: Democraat zijn in woorden kan iedereen. Toen echter hier Seijss-Inquart zijn heerschappij voerde en de democratie tegen hen verdedigd moest worden, toen bleek, wie democraat was, niet in woorden, maar in daden. En wij waren daarbij.

Ook na de bevrijding hebben wij getoond, inzake de Verkiezingen, inzake Indonesië, inzake de bestraffing der N.S.B.ers, dat wij democraten zijn. Laten de SDAPers hun geweten onderzoeken en nagaan, of van hen allen hetzelfde kan worden gezegd.

En wat Rusland betreft, wij zijn niemands vazal. Wij bewonderen en leren van de grote overwinning van het Socialisme van de Sovjet-Unie. Wij putten bezieling uit de heldendaden van de onze Russische mede-arbeiders. Bij het begin van onze eeuw schreef Karl Kautsky: "De nieuwe eeuw begint met gebeurtenissen, die ons op de gedachte brengen, dat wij een verdere verschuivingen van het revolutionaire centrum tegemoet gaan en wel een verschuiving naar Rusland. Rusland, dat zoveel revolutionair initiatief uit het Westen heeft geput, is thans misschien zelf in staat voor het Westen een bron van revolutionaire energie te worden. De oplaaiende Russische revolutionaire beweging zal misschien het geweldigste middel worden, om ons te verlossen van die geest van

lafhartige kleinzieligheid en nuchtere politieke tinnegieterij, die in onze rijen de kop begint op te steken, zij zal opnieuw de strijdlust en de hartstochtelijke toewijding aan onze grote idealen helder doen opvlammen.
Dat schreef Kautsky in het begin van deze eeuw.
Inderdaad, vrienden van de SDAP. De eenheid met de Communisten zal U verlossen van de politieke tinnegieterij met de Partij van de Arbeid of wat dies meer zijn; zij zal ook voor U de bron doen vloeien van nieuwe strijdlust en idealisme.
Laat ons de doorbraak tot stand brengen, door een verbond van SDAP en CPN met de a.s. verkiezingen!
Laat ons rond de tafel gaan zitten en overleggen. Houdt niet langer de machtsontplooiing van de arbeidersklasse door verdeeldheid tegen. Het is kort dag, kameraden van de SDAP, en de reactie zit niet stil.
Een verbond van SDAP en CPN kan de kern vormen van een breed democratisch blok, waarop na de Verkiezingen een werkelijk vooruitstrevende regering kan worden gebouwd. Hiervoor moeten wij onze partij thans aan het werk zetten, kameraden. De weg ligt klaar voor ons nu en de arbeiders zijn ontvankelijk voor ons woord.
Wij hebben geleerd door de fouten, die wij kort na de bevrijding gemaakt hebben. Toen reeds waren wij diep doordrongen, van de noodzakelijkheid om de verstarring van het politieke leven te doorbreken. Onze voormalige illegale leiding gaf toen als haar overtuiging te kennen, dat in het belang daarvan zelfs onze eigen Communistische partij niet terug moest keren en, onder leiding van de Waarheidsbeweging een Volkspartij rnoest worden nagestreefd.
Dit was een fout en wij hebben die fout hersteld door de opbouw van onze partij als legale communistische partij. Wij hebben ingezien, dat wij eerst onze Communistische partij terug moesten hebben om in staat te zijn de weg te banen voor vernieuwing en eenheid in de arbeidersbeweging en verzameling van het democratische front.
Want, dat is en blijft ons doel, samen met onze Sociaal Democratische kameraden in ons land een gemeenschappelijke arbeiderspartij op te bouwen op principieel socialistische grondslag, een arbeiderspartij, die in ons land in staat zal zijn de middenklasse om zich heen te verzamelen en tot één front van het werkende volk te verenigen. Een partij ook, die bereidt zal zijn mede te werken om ook op internationaal gebied do politieke eenheid van de arbeidersklasse tot stand te brengen.
Daarvoor moeten wij thans aan het werk, om onze vrienden van de SDAP. te overtuigen en te winnen. Reeds zijn grote stappen in die richting gedaan. Voor Indonesië en voor Spanje werken SDAP en CPN met succes samen, wat, zoals uit de massa-meeting in de Markthallen bleek, enthousiast door de bevolking wordt ondersteund.
Wat voor Indonesië en voor Spanje kan, dat moet toch ook voor Nederland kunnen. En als wij het allen willen, dan zal het ook gebeuren.
Ik kom nu aan de inwendige toestand van de partij. Onze tegenstanders die met hun gedachten in de tijd van voor de oorlog leven, pogen het voor te stellen alsof het Communisme in ons land nog steeds een kleine groep malcontenten is en de massa van het volk eigenlijk voor het Communisme ontoegankelijk zou zijn.
Bij de samenstelling van dit Nood parlement hoeft men dan ook gepoogd deze fictie in stand te houden door ons hetzelfde aantal zetels toe te wijzen, dat wij voor den oorlog hadden. Hiertegenover plaatsen wij de harde cijfers van onze invloed, die tot uitdrukking komt in het aantal Abonné's van onze WAARHEID. Dit aantal, gecontroleerd door de dienst van de papier-distributie, bedraagt omstreeks 300.000.
Hier valt niet aan te tornen. Deze cijfers bewijzen, dat onze partij de moeste invloed heeft van alle politieke partijen in het land.
Wij zijn terecht trots op de groei van onze ideeën; zij is gekocht met het bloed en het lijden, met de kostbaarste offers van de beste onzer makkers.
Dit is ons politieke kapitaal en wij mogen het niet verspillen.
Het moet voortdurend verdedigt worden togen de aanvallen van onze vijanden, tegen de schade, die door slechte organisatie, verwaarlozing en onverantwoordelijkheid onder onze functionarissen er aan worden toegebracht. Het moet voortdurend worden uitgebreid, want de tijd
staat niet stil en zij werkt vóór ons. Wij moeten vooruit, steeds weer vooruit! Dat is noodzakelijk en dat is mogelijk, dat bewijzen de goede resultaten van de werf-campagne.
Met onze organisatie als Partij is het minder goed gesteld. Ik kan tot mijn spijt hier geen juiste oncontroleerbare cijfers geven. Aan onze organisatie en zelfs aan de registratie van onze leden ontbreekt nog veel,

Vast staat het echter, dat zij verre ten achter blijft bij onze politieke invloed. Wij leggen ons in geen geval daarbij neer.
Na dit Congres zal de werf-campagne voor de partij worden ingezet en moeten wij alles op alles zetten om de achter stand in te halen.
Als wij nagaan, dat vóór den oorlog onze krant 30,000 Abonné's had en het ledental der Partij omstreeks 10.000 bedroeg, dan is het

geen te hoge eis, wanneer wij ons ten doel stellen, binnen afzienbare tijd, een Partij van Honderd duizend leden op te bouwen. Dat kan en dat moet!

Of wij dit doel bereiken zullen, zal er vanaf hangen of wij er in slagen onze nieuwe communistische politiek, onze opbouwende politiek, vlees en bloed van onze gehele partij te maken en resoluut alle obstakels uit den weg te ruimen.

In de discussie voor dit Congres zijn er hier en daar partijgenoten geweest, die vreesden dat. wanneer wij een grote partij worden, wij zullen verwateren, net als vroeger de SDAP. Wij doen echter geen water bij onze wijn. Wat wij doen, is de nieuwe wijn, die tijdens dc oorlog gegist is, in nieuwe zakken gieten. Wanneer de nieuwe wijn in de oude zakken gegoten wordt, dan verwaterd zij niet, maar zij verzuurd. Wij laten ons door deze azijn-brouwers, die slechts bewijzen, dat zij hun vertrouwen in de roeping van de arbeidersklasse verloren hebben, ZE zij dit ooit bezeten hebben, niet van de weg af brengen.

Do opbouw van onze partij tot een grote strijdbare massa-partij, trouw aan het beginsel, doch soepel en buigzaam als staal, als Stalin, in de toepassing er van, dat is een politieke noodzakelijkheid voor onze
arbeidersklasse, voor ons volk.

Wat stelt ons te doen om dit te bereiken? In de eerste plaats moeten wij de ideologische en politieke eenheid smeden. In de afgelopen 5 jaar zijn velen van onze oude en nieuwe strijdmakkers van het toneel verdwenen. Een veelvoud daarvan is tot onze rijen toegetreden. Zij brengen ideeën met zich mee, uit de omgeving, waaruit zij afkomstig zijn. De theoretische vorming van onze leden is gedurende 5 jaar vrijwel stil blijven staan en het nieuwe, dat de ontwikkeling gebracht heeft, is nog niet verwerkt. Wij moeten ook een open oog hebben en een waakzaam oog voor de invloeden, die 5 jaren Nazi-kultur op onze bevolking gehad hebben, waarvan lang niet allen; die thans lid van onze partij zijn, immuun waren.

Van één ding moeten wij ons thans diep doordringen: het tot stand brengen van de politieke eenheid van onze partij is niet alleen een kwestie van scholing, doch ook van strijd, van felle, onverzoenlijke strijd.

Tegen wat en wie moeten wij deze strijd voeren?

Mijn antwoord is: Tegen alles, wat verhindert, dat onze Partij in staat wordt gestold haar nieuwe taak, in de tegenwoordige nieuwe situatie te vervullen. Er zijn in onze partij een aantal oudere, met permissie gezegd, communisten, die evenals eertijds in Frankrijk de Bourbons, niets geleerd en niets vergeten hebben, Zij vergelijken onze ontleding van de toestand, onze dagelijkse politiek, onze nieuwe formuleringen in het Beginselprogram, de nieuwe taal, die wij tot de massa sproken met wat vroeger was en zij zeggen: de partij is naar rechts gegaan. De partij-politlek is opportunistisch, de Partijleiding bestaat uit opportunisten. Wat echter is opportunisme? In ons Ontwerp- beginselverklaring wordt het duidelijk omschreven:

het is de politiek, die de uiteindelijke doelstellingen van de arbeidersklasse uit het oog verliest.

Wie zijn dan hier de opportunisten?

Dat zijn zij, die de nieuwe mogelijkheden en de verschuiving der machts- verhoudingen die zijn ontstaan, niet kunnen of niet willen zien, die de arbeidersklasse de nieuwe wegen om naar het Socialisme te marcheren versperren willen en daardoor de uiteinde lijke doelstelling van
de arbeidersklasse niet alleen uit het oog verliezen, maar de verwezenlijking daarvan, waartoe de arbeidersklasse in de naaste toekomst geroepen is, onmogelijk maken.

Het is in onze rijen geen nieuw ver schijnsel, dat zulke, in feite rechtse en reactionaire opvattingen met links-schijnende en radicaal klinkende frases gecamoufleerd worden.

Nu spreekt pg. de Groot over de kwestie Roestam Effendi. Hij wil alleen de politieke kant van deze zaak aansnijden,

Roestam Effendi heeft, op 1 Juni 1945 gedateerde brochure uitgegeven en een plan uitgewerkt voor de toekomstige ontwikkeling van Nederland. Hij schildert eerst het onderscheid tussen Rusland en "het Westen". "De factoren en omstandigheden kunnen in ons werelddeel anders zijn dan die, waarin de Russische revolutie zich voltrokken heeft. Tegenover het Czaristische despotisme van toen, staat het progressieve Westen van nu, waarvan Engeland zeer zeker een tastbare exponent is, dat wortelt in revolutionaire hervormingen".

Op pagina 17 van deze brochure komt dan het plan, waarvoor ik geen tijd heb om het U te citeren, doch waarvan de schrijver zelf de volgende karakteristiek geeft; op pag. 43:

"Wat wij op ons nemen is niet een nieuwe theorie opzetten, die de "burgerlijke en marxistische opvattingen moet vervangen, doch alleen "een brug te slaan over de brede kloof, die de beide zienswiizen scherp
van elkaar scheidt. Men noemt het een ezelsbrug, maar toch een, die men in sommige ogenblikken hard nodig heeft. Met het oog op de heterogene zienswijzen onder onze vooruitstrevende democraten dient men in de huidige omstandigheden juist een compromis-platform te construeren, die voor alle partijen aanvaardbaar kan worden geacht. Zoals eerder is betoogd, beooogt het plan in geen enkel opzicht de socialisering van de vrijen zelfstandige bedrijven, noch van het productie-, noch van het

distributie-apparaat. Het beoogt evenmin de opheffing van het privaat-eigendom en het uitschakelen van het particuliere initiatief uit het bedrijfsleven. Het laat niet alleen de productie en distributie over aan het particuliere initiatief, het beheer en de leiding der technisch-economische organen aan den particulieren ondernemer, bij wie rentabiliteit, en winst-motief voorop staan".
Wat het plan van Roestam Effendi dan wel wil? Zie hier op pag. 47; en probeer er wijs uit te worden:
"Het plan beoogt slechts de uiteindelijke absorptie van de door de gemeenschap geproduceerde vermogens, om ze weer aan te wenden ten behoeve van dezelfde gemeenschap".
Al dus sprak Roestam Effendi en tot zijn eer moet ik de volgende zinsnede nog aanhalen, op pag 43:
"Het bovengenoemde complex van maatregelen als socialisme of zelfs staats-socialisme te willen presenteren, zou een hoon zijn voor de "Marxistische socialisten, die het naar alle waarschijnlijkheid voor een surrogaat-Socialisme nog te slecht achten".
Inderdaad, het is een hoon. waarbij ik nog opmerk, dat Roestam Effen hierover de Marxistische socialisten spreekt als lieden, waar hij niet bijhoort, zoals ook de brochure door hem getekend is, als Roestam Effendi, oud-Kamerlid, zonder te vermelden voor welke partij. Voeg ik hier nog bij, dat deze zelfde man in de Tweede Kamer het recht voor de Indonesiërs heeft staan bepleiten, om met de Japanse fascisten samen te werken, dan is het duidelijk dat er geen leiding van een communistische partij denkbaar is, die dulden kan, dat haar Partij in het parlement door zulk een, op zijn zachtst uitgedrukt, warhoofd vertegenwoordigd worden kan.
Maar, dan is het onbegrijpelijk, dat in de Districten Friesland en 't Gooi een dergelijke opportunistische, burgerlijke, rechtse politiek verdedigd. wordt. Ik hoop, dat zij hierover verantwoording voor het Congres zullen afleggen.
Zoals gezegd, er zijn nog meer en ernstiger kanten aan het geval Roestam Effendi, die later in het Congres tor sprake zullen komen. Ik haal dit geval aan, om juist deze man op dit ogenblik in de Partij een campagne voert, waarbij do partijleiding van opportunisme beschuldigt wordt, van verraad aan het Marxisme, van het overleveren van de arbeidersklasse aan de bourgeoisie on alle zonden, die men maar bedenken kan.
Deze politiek van Roestam Effendi is een rechtse politiek.
Ik wil nu nog wijzen op een belangrijk punt voor de groei van onze Partij tot massa-partij. En dat is het kader.
Wij hebben kaders en geen kaders. Er zijn goede mensen genoeg, maar zij zijn niet op de juiste wijze aan het werk gezet. Een beletsel hierbij is vaak een soort minderwaardigheids-complex bij de vele nieuwe partij genoten, die voor den oorlog tot de SDAP behoorden.
Zij verbeelden zich, dat zij de minderen zijn van de zog. oude communisten, die vóór den oorlog reeds tot onze partij behoorden. Dat is onjuist. Wanneer men lid van de SDAP is geweest, betekent dat allerminst, dat men in onze Partij geen leiding geven kan, evenmin als het lidmaatschap van de CPN voor den oorlog een brevet van onfeilbaarheid is. Wij moeten elkaar leren on wij kunnen van elkaar veel leren.
De samensmelting van de oude on nieuwe kaders is een van de voorwaarden voorde toekomstige groei van onze partij. Een ander belangrijk punt is het opbouwen van onze bedrijfsarbeid. Het is duidelijk, met het oog op onze opbouw-politiek, welke een doorslaggevend belang de verbreiding en uitvoering van onze politiek in do bedrijven hoeft.
De organisatie van onze arbeiders in de grote industrieële bedrijven, in bedrijfsafdelingen en het uitgeven van een bedrijfspers op massale schaal, zijn dan ook een van onze voornaamste taken.
Onze partij opbouwen tot een groot en sterk leger, onze kaders en leden van onze politieke overtuigen en doordringen, dat is het ontzaggelijke werk, dat ons wacht. De deuren van onze Partij staan wijd open, voor alle eerlijke werkers, arbeiders, intellectuelen, boeren, werkers van stad en land.
Onze Partij stelt hen geen eisen of voorwaarden, anders, dan instemming met haar politiek en medewerking, bij het verwezenlijken en verbreiden daarvan.
Talrijke gelovige werkers zijn reeds lid van onze partij, zij horen bij ons thuis en wij hopen, in steeds grotere aantallen hen aan te kunnen werven. Onze Partij legt geen harer leden gewetensdwang op, zij verlangt alleen van hen, dat zij niet tegen de partij-leer optreden, en in onze gemeenschappelijke strijd hun plicht doen.
Wij zijn ervan overtuigd, dat de scholing en de studie-mogelijkheden, die onze Partij haar leden biedt, hen opvoeden on een helder zelfstandig inzicht geven zal, die hen tesamen smeden zal tot een ondoolbaar blok, en weerbaar maakt tegen alle vijandige aanslagen, zowel tegen de reactie als tegen de helpers der reactie, de Trotzkisten.
Want, zonder den strijd togen het Trotzkisme on tegen zijn invloeden in de Partij is geen uitvoering van onze politieke lijn mogelijk.
Want, wat is onze politiek in wezen? Het is de politiek van Stalin, de zegevierende toepassing van het Marxisme in onzen tijd, die onze vijanden smalend Stalinisme noemen.
Welnu, zoals eertijds de Geuzen, nemen wij, wat als scheldnaam bedeeld is, als EERENAAM aan.
Marx en Engels hebben het Marxisme gegrondvest en van Utopie tot Wetenschap gemaakt, Lenin heeft het in de periode van het

imperialisme toegepast en verrijkt. Hij maakte de eerste doorbraak van het Socialisme op een zesde deel van de aarde.
Stalin heeft het Socialisme gebouwd en tot een onoverwinnelijke kracht gemaakt, jaren en jarenlang hebben de Trotzkisten, in een beginselloze combinatie van rechtse en linkse demagogen, de stalinistische politiek bestreden, beklad, voor opportunisme, nationaal polejewisme, verraad aan het internationalisme, persoonlijke dictatuur en nog veel meer uitgemaakt. Maar onze Russische geestverwanten hebben de weg van Stalin gekozen en onder zijn leiding de Sovjet Unie tot de onoverwinnelijke kracht gemaakt, waaraan de mensheid het thans te danken heeft, dat zij van het Hitler-dom is verlost en de weg der vooruitgang is opengebroken.
Daarom vereren wij hem, die, als de grootste wereldhervormer van alle tijden in de geschiedenis zal ingaan, de zoon van het werkende volk, onze kameraad Stalin!
Wij willen leren van de aanschouwelijke lessen, die hij ons en alle arbeiders der wereld gegeven heeft, hoe wij in ons land ons eigen volk, onder onze eigen nationale bijzonderheden en verhoudingen naar een betere maatschappij, van vrijheid en voorspoed boeren kunnen.
Kameraden, ik heb gepoogd, U, namens het Politiek Bureau der partij, een uiteenzetting en verdediging te geven van de door ons voorgestelde politiek. Ik heb mijn best gedaan om U allen te overtuigen. Aanvaardt gij die politiek, dan zult gij daarvoor ook moeten vechten, naar buiten en ook naar binnen in de Partij,
Dan zult gij op dit congres alle tegenstanders van deze politiek een grondige en definitieve nederlaag moeten toebrengen. Dan zult gij na het Congres, op don grondslag van zijn besluiten, eenheid en saamhorigheid moot en tot stand brengen.
Doet gij dat niet, dan zal onze partij geen stap vooruit komen, dan zal Uw werken in het verleden en in de toekomst vergeefs zijn, dan zullen wij in onze plicht tegenover onze klasse, ons volk en ons land tekort schieten.
Dan zullen ook wij er verantwoordelijk voor zijn, wanneer de reactie zegeviert.
Ik ben ervan overtuigd, dat dit niet gebeuren zal.
Dit congres zal onze partij de geestelijke wapens geven, omzich met volle kracht en overgave, vol vertrouwen in zichzelf en in zijn zelfgekozen leiding, in den 'slag te storten.
VOOR DEN VREDE, VOOR DE VRIJHEID, VOOR DEN OPBOUW
van een nieuw en beter Nederland, waarin ook wij het Socialisme nog hopen te kunnen beleven.